

Wanha Tuomas

15. vuosikerta 2007

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry.

Sisällys

Päätoimittajan puheenvuoro	3
Vanhan Rautalammin Korhosten sukukokous ja sukujuhla Tervossa 9.-10.6.2007	4
Tervon kunnan tervehdys	8
Tervon seurakunnan tervehdys	9
Kuka oli filosofian maisteri Kalle Korhonen	10
Sukuseuran tuotteita	13
Kurkista verkkoon	13
Vaajasalmesta Saikarille	14
Kirje sukuserkuille	18
Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseuran vaiheet 2	21
Korhosten muistoja	27
Uudentalon Eva Emelia	28
Sukujuhlan sääennuste	31
Jäsentietopalsta	32

Sukuseuran kotisivu

<http://www.genealogia.fi/sukus/korhonen/>
Sivun ylläpitäjä on Petri Makkonen
petri.k.makkonen@kolumbus.fi

Sukuneuvosto

Ilkka Korhonen (puheenjohtaja)
Porintie 2 H 103, 00350 Helsinki
Puh. 09-5061275, 040-5815549
Sähköp.: Ilkka.Korhonen@sota-arkisto.fi

Minna Vanhamäki (varapj.)
Rantatalontie 45, 62800 Vimpeli
Puh. 040-5651620
Sähköp. Minna.Vanhamaki@evijarvi.fi

Petri Makkonen (sihteeri)
Viitaharjuntie 87, 40250 Jyväskylä
Puh. 050-5368395
Sähköp. Petri.K.Makkonen@kolumbus.fi

Hannu Korhonen
Kelotie 3, 16300 Orimattila
Puh. 03-7772777
Sähköposti korhonen.h@gmail.com

Jukka Korhonen
Pulkkaniementie 270, 72210 Tervo
Puh. 044-7499350
Sähköposti: Jukka.Korhonen@tervo.fi

Pirjo Korhonen
Jokelantie 52, 77700 Rautalampi
Puh. 040-5183635
Sähköp.: pirjokorhonen@hotmail.com

Toivo Korhonen
Uusitalontie 59, 41520 Hankasalmi
Puh. 014-841215, 040-7338465

Kansikuva: Miia Korhonen ja sokerimännyn *Pinus lambertiana* käpy Yosemite luonnonpuistossa Kaliforniassa. Miia toimii miehensä kanssa kauppiaina Kuopion Neulamäessä. Hän on sukuseuran ainaisjäsen. Kuva Hannu Korhonen.

Wanha Tuomas 2007

Julkaisija: Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry
Osoite: Rantatalontie 45, 62800 Vimpeli
Päätoimittaja: Minna Vanhamäki
Taitto: Hannu Korhonen
Painotyö: Domus-offset, Tampere

Päätoimittajan puheenvuoro

Minuuttinovelli hetkeen tarttumisen vaikeudesta viime joulun ja uuden vuoden välisiltä villasukkapäiviltä.

Oltiin kissan kanssa päästy juuri sivulle 124 romaanissa, joka kertoi henkilökohtaisten valintojen ja ympäristön paineiden joskus väistämättömästä ristiriidasta, kun huomasin sen. Kevättalvisena ilta-päivänä jo laskemassa olevan aurion säteet sattuiivat ikkunalaudalla kauniisti ensin punaiseen lasipulloon ja sitten siniseen lasisimpukkaan. Taustalla ikkunan läpi näkyvä kirkkaansininen talvitaivas ja pari lumista puunlatvaa kehysitivät uskomattoman kaunista väriyhdistelmää.

En sitä kauaa malttanut ihastella ennen kuin tulin siihen tulokseen, että hetki pitäisi saada ikuistettua. Kissa pois sylistä, ja ensin kokeilin parin peilin avulla, saisin-ko tilanteen jatkumaan vielä sittenkin, kun aurinko on alempana. Eihän se näyttänyt onnistuvan, joten lähdin hakemaan kameraa.

Löydettyäni sen ja vaihdettuani paristot palasin paikalle vain huomatakseni, että kaikki oli ohi. Aurinko ei enää huoneeseen paistanut. Kissa oli etsinyt itselleen levollisemman nukkumapaikan, enkä itse pystynyt enää keskittymään lukemiseen. Seuraavana aa-

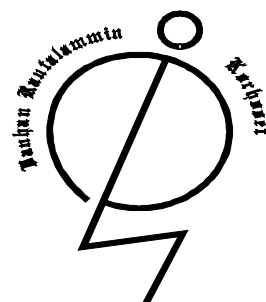

muna taivas oli paksujen pilvien peitossa.

Näillä eväillä kannustan kaikkia tarttumaan hetkeen ja matkustamaan kesäkuussa sukkokoukseen.

Tavataan Tervossa!

Minna Vanhamäki

VANHAN RAUTALAMMIN K JA SUKUJUHLA TERVO

Me Tervon Korhoset olemme vuorollamme saaneet kunniakkaan tehtävän järjestää vilkkaiden ja puhelioiden Korhosten yhteistapaamisen sekä ennen kaikkea Vanhan Rautalammin Korhosten sukuhaaran sukkokouksen ja -juhlan. Olemme valmiita vastaamaan saamaamme haasteeseen ja niinpä kutsummekin nyt sukkuntamme jäseniä osallistumaan runsaslukuisesti näille juhlapäiville.

JUHLAPÄIVIEN OHJELMA

Lauantai 9.6.2006

13.00 - 15.00	Ilmoittautuminen	Nuorisotalo Mantulla
15.00	Sukukokous	Nuorisotalo Mantulla
17.00	Rantakalaruokailu	Tervon venesatamassa
18.00	Lämminhenkinen savolaisen kesäillan yhteislaulutuokio	Tervon venesatamassa
19.00	Leppoisa kahvittelua ja yhdessäoloa	Tervon venesatamassa

Sunnuntai 10.6.2006

10.00	Jumalanpalvelus	Tervon kirkossa
10.45	Kunniakäynti	Tervon sankarihaudoilla
11.00	Ruokailu	Tervon yhtenäiskoulun ruokalassa
13.00	Sukujuhla	Nuorisotalo Mantulla
		Juhlaesitelmä Säkkinmäen-Vehkalan Korhosista: pohjoissavolaiset Viena vapauttamassa
15.00	Päätöskahvi ja täytekakku	Tervon yhtenäiskoulun ruokalassa

TÄRKEITÄ OHJEITA KAIKILLE JUHLAPÄIVILLE SAAPUVILLE

1. ENNAKKOILMOITTAUTUMINEN

Lähinnä ruokailujen järjestämisen vuoksi pyydämme ystävällisesti **ennakkoilmoittautumistanne toukokuun loppuun eli 31.5. 2006 mennessä.**

Ilmoittautumisen ei tarvitse olla sitova.

Ilmoittautumisen voit hoitaa tämän lehden välissä olevalla lomakkeella Pirjo Korhoselle osoitteeseen Jokelantie 52, 77700 Rautalampi, sähköpostilla osoitteeseen sukujuhla@korhoset.name tai puhelimitse p. 040-5183635/ Pirjo Korhonen.

2. OPASTUS

Kaikki kokous-, juhla- ja ruokailupaikat sijaitsevat Tervon kirkonkylän keskustassa. Teiden varsilla olevia opasteita seuraamalla löydät helposti perille. Ilmoittautumisen yhteydessä jaetaan lisää opasteita.

KORHOSTEN SUKUKOKOUS VOSSA 9.-10.6.2007

Tarvittaessa antavat lisätietoja Timo Korhonen 044-5626186 ja Jukka Korhonen 044-7499350.

3. RUOKAILUT

Ruokailu- ja kahvilipukkeet lunastetaan ilmoittautumisen yhteydessä

Hinnat: rantakala kahveineen 10 euroa

sunnuntain ruokailu kahveineen 15 euroa

Nuoret (5 - 15 v) puoleen hintaan ja lapset vanhempiensa mukana ilmaiseksi.

Tervetuloa Tervoon, kauniiseen sisäsavolaiseen lohipitäjään!

4. MAJOITTUMINEN

Majoitusmahdollisuuksia kannattaa tiedustella ajoissa.

Seuraavassa yhteystietoja lähialueelta:

Timo Korhonen, Eerikkala, Eerikkalantie 19, 72210 TERVO, puh. 044-5626 186
tasokkaita loma- asuntoja, sukumme edustaja
etäisyys juhlapaikalta n. 2 km

Tervonsalmen leirikeskus, Levinniementie 15, 72210 TERVO, puh. 017-3872 185
runsaasti tilaa, erilaisia mökkejä, teltta- ja asuntovaunupaikkoja
rauhallinen, Kansan Raamattuseuran säätiön paikka
etäisyys juhlapaikalta n. 3 km

U.H. Ranta, Ahvensalmentie 305, 72210 TERVO, puh. 017-3872 167
kivoja loma- asuntoja ja tilava karavaanialue, sukumme edustaja
etäisyys juhlapaikalta n. 4 km

Nousiaisen lomamökit, Knuutilantie 135, 72210 TERVO
puh. 017-3872 175, 050-5207 200
tasokkaita lomamökkejä, etäisyys juhlapaikalta n. 5 km

Lohimaa, Lohitie 701, 72210 TERVO, Keskus +358 (0)17 369 6450
<http://www.lohimaa.fi/lohimaa.html>
luksustason hotellimajoitusta, tasokkaita loma- asuntoja
uusi ja nykyaikainen karavaanialue
etäisyys juhlapaikalta n. 8 km

Tervon lohilomakylä, Koskenrannantie, 72210 TERVO, puh. 040-558 4222
tasokkaita loma-asuntoja, etäisyys juhlapaikalta n. 10 km

Ahvenisenpään lomamökit, Ahvenisenpääntie 56, 72100 KARTTULA
puh. 017-3831 144, 040-8202 681
tasokkaita loma-asuntoja, etäisyys juhlapaikalta n. 11 km

Uudisharjun tila, Niementie 25, 72210 TERVO
puh. 017-2617 001 tai 040-5726 300
vanhan ajan maatila pihapiireineen
etäisyys juhlapaikalta n. 12 km

Eevantalo, Keihäskoskentie 150, 71570 SYVÄNNIEMI, Puh. 017-3841 470
<http://www.kolumbus.fi/eevantalo>
korkeatasoisia huoneita ja loma- asuntoja
etäisyys juhlapaikalta n. 25 km

Tulilan matkailutila, Sari ja Antti Tulila, Oikotie 136, 72300 Vesanto
puh. 0400 673565, 040 558 9885, <http://www.hiisiretket.com>
vanhan ajan maatila pihapiireineen, sukumme edustaja
etäisyys juhlapaikalta n. 29 km

**KAUNIILLA PAIKALLA JÄRVEN RANNALLA
MAATILAMAJOITUSTA**

3 km TERVON KIRKOLTA, OPASTEET

2 - 4 h MÖKEISSÄ 16 VUODEPAIKKAA
2 - 4 h HUONEISSA 18 VUODEPAIKKAA

HINTA 25,- /HLÖ/VRK

RANTASAUNA, GRILLIKATOS
KARAVAANIALUE SÄHKÖTOLPILLA

VARAA AJOISSA

MUMMONI OLI MYÖS VESANNON KORHOSIA

Kesäkahvio

9-väyläinen golfkenttä

Kirkkotie 44, 72210 Tervo

Puh. 017-3872063

www.eerikkalagolf.fi

Tervon kunnan tervehdys

Tervo tunnetaan Rautalammin reitin upeista ja kalaisista vesistään, jotka tarjoavat monipuoliset mahdollisuudet luontomatkailuun ja sen kehittämiseen. Näitä mahdollisuuksia on myös määrätietoisesti hyödynnetty. Matkailun kehittäminen on ollut kunnan ja yritysten toiminnassa keskeisellä sijalla juuri siksi, että järviluonnon hyödyntämisessä on olemassa käyttämättömiä mahdollisuuksia.

Äyskosken alueen kehittäminen on saanut puhtia vuosituhannen vaihteessa laaditun kehittämisohjelman vauhdittamana. Hanketoteutus on edennyt ohjelman mukaisesti kunnan, yritysten ja EU:n mittavalla rahoituksella. Erityisen vahvaa investointivauhti on ollut viimeisen kahden vuoden aikana.

Alue tarjoaa varsin monipuoliset majoitus-, ravintola- ja ohjelmapalvelut entisestään laajentuvalle matkailijajoukolle. Tarjontaa täydentää golfharrastajajoukkoa palveleva Riitniemi Golf Oy:n erinomainen golfkenttä. Harrastuksen laajuudesta kertoo sekin, että Tervossa toimii jäsenmäärältään suomen suurin golfseura, Eerikkala Golf ry.

Lomailu ja loma-asutus liittyvät tervolaiseen luontoon. Vuosittain rakennetaan puolentoistakymmentä uutta loma-asuntoa ja vapaa-ajan asuntojen määrä kohoaa jo noin 850. Kesällä lomaaikaa heinäkuussa asukasluku kaksinkertaistuu lomanviettäjien valloittaessa kesämökit. Monella kesätervolaisella on sukujuuret Tervossa ja sen lähialueilla.

Sukututkimusta, suvun siteiden ja suuperinteiden jatkamista pidetään nykyajan kiivastahtisessa elämänrytmissä entistä tärkeämpänä. Etsitään juuria, ne halutaan tunnistaa ja niistä halutaan olla ylpeitä. Haluamme tie-

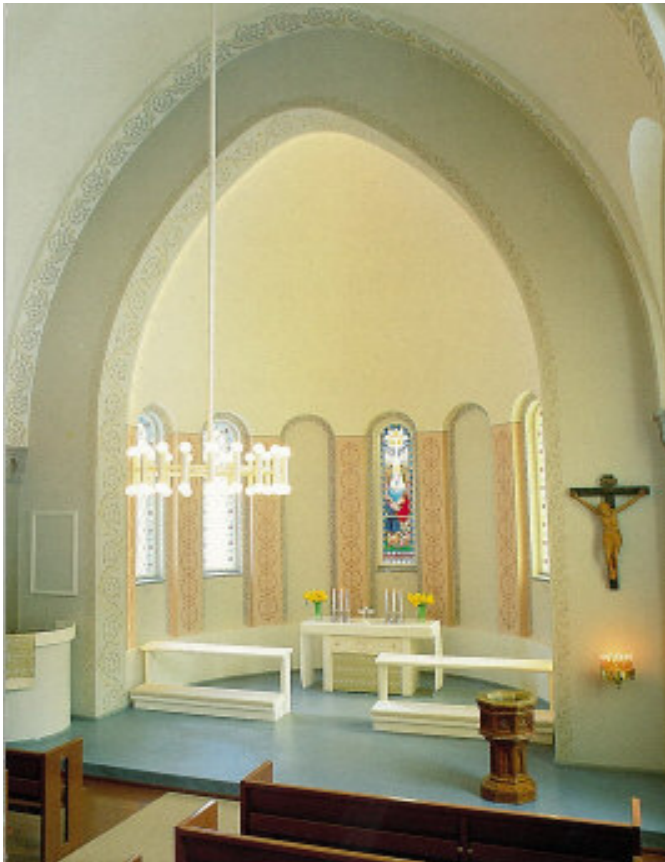

tää mistä olemme kotoisin ja minne sukujuuremme johtavat. Tästä hyvänä konkreettisena osoituksena on Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseuran vilkas toiminta suvun perinteiden ja tiedon siirtämisen vaalimisessa. Suvun tiedonvälityksestä huolehtivan sukuseuran lehden, Wanhan Tuomaksen, sivuilta voi tutustua suvun tapahtumiin, historiaan ja sen jäseniin niin nykypäivänä kuin menneiltä ajoilta. Julkaisu yhdistää suvun jäseniä aivan erinomaisella tavalla kertomalla suvusta ja sen vaiheista. Mitä enemmän ikää karttuu sitä kiinnostavammaksi tulevat sukuun liittyvät henkilöt ja tapahtumat. Myös nuoremmat sukupolvet haluavat tuntea sukunsa taustan ja perinteet.

Vanhan Rautalammin Korhosten sukkokous ajoittuu tällä kertaa kesän vehmaimpaan aikaan kesäkuulle. Toivottan Teidät lämpimästi tervetulleiksi sukkokokoukseenne Tervoon Tervonsalmen rantamille, suvun esi-isien asuinsijoille. Samalla toivon sukkutapaamiselle antoisaa ja miellyttävää yhdessäoloa, josta riittää muisteltavaa tulevinakin vuosina.

Esko Ollila
kunnanjohtaja

Tervon seurakunnan tervehdys

Keskiajalta alkanut ja vuosisatoja jatkunut kehitys, jonka mukaan seurakunnat – ja niitä seuraten myös kunnat – jakautuivat aina vain pienemmiksi, päättyi viime vuosisadan alkupuolella. Pohjois- Savossa Tervon seurakunta oli tässä kehityksessä viimeisiä, kun se itsenäistyi vuonna 1922, pääosin Karttulasta. Nythän kehitys kulkee taas toiseen suuntaan!

Väkeä seurakunnassa on ollut enimmillään 1950-luvun puolivälissä lähes 3 500. Viime vuodenvaihteen väkimäärä oli vähän alle 1 500.

Kun emme voi iloita suuruudesta tai väkimäärän kasvusta, niin pyrimme ajattelemaan, että pienikin on kaunista. Ja hyvä täällä onkin ollut elää. Erityisesti iloitsemme kirkostamme ja kirkkomaasta sen ympärillä.

Arkkitehti Ilmari Launis päiväsi kirkon piirustukset Roomassa keväällä 1923 ja

kirkko valmistui syksyllä 1925. Se on lyhytsakarainen ristikirkko, jonka kuoriosa pidentää puoliympyrän muotoinen apsis.

Tyyliinsä kirkko edustaa 1920-luvulla esiintynyttä historismia. Epäsymmetrinen pohjaratkaisu ja koriste-maalaukset viittaavat kansallisromantiikkaan. Kirkossa näkyy myös romaaninen tyyli, gotiikka sekä klassisen tyylin pylväitä ja pilastereja.

Ulkoasussa leimaa-antavia ovat porraspäädyt. Niitä Suomessa on eniten käyttänyt ehkä juuri Launis. Alunperin Mesopotamiasta levinnyt tyyli on yleinen eteläisessä Euroopassa. Porraspäädyihin liittyvä runsas tiilikomerokoristelu viittaa keskiaikaisiin kivikirkkoihimme.

Kirkossa on tehty kaksi merkittävää korjaus- ja muutosremonttia, vuosina 1970 ja 1991.

Kirkossamme on nähtävissä kaikki kirkkovuoden pääjuhlat. Joulukuun 24. päivänä on Launoksen suunnittelema lasimaalauksessa ”Paimenten kumarrus”. Ristin pääsiäinen on krusifiksissa rukouskynttelikön yläpuolella ja ylösnousemuksen pääsiäinen näkyy kirkon keskeisimmällä paikalla alttaripöydän keskellä olevassa ylösnousemusristissä. Helluntai on läsnä kaikkiin ilmansuuntiin viittaavan kastemaljan jalustassa.

Hyvä Korhosten juhla! Tervetuloa Tervoon ja sen kirkkoon virkistäytymään ystävien tapaamisesta ja iloitsemaan yhteisestä uskostamme.

Olli Vuorinen
kirkkoherra

Kuka oli filosofian maisteri Kalle Korhonen

Ilkka Korhonen, Helsinki

IVanhan Rautalammin Korhosten sukuseuran vaiheista puhuttaessa tulee joka välissä esille fil. maist., lähetysaarnaja Kalle Korhosen nimi. Hänhän koko puuhan aloitti ja jatkoi sitä Seuran puheenjohtajana elämänsä loppuun saakka. Joku vanhempi sukuseuramme jäsen hänet on tavannutkin ja muistaa hänestä yhtä ja toista, mutta useimmat kuitenkin varsin vähän.

Läheskään täydellistä vastausta otikon kysymykseen ei tässä anneta, mutta jotta hän tulisi kaikille edes vähän tutummaksi, julkaistaan tässä kaksi esitystä hänen elämäntyöstään. Ensimmäinen aineisto on kerätty lähetysseuran henkilömatrikkelista. Tämä on siis ns. "virallista" tietoa. Olen sen kirjannut tähän kokonaisuudessaan, parilla huomautuksella lisättynä.

Jälkimmäisenä olevan nekrologin on kirjoittanut Kalle Korhosen työtoveri Arvid Flinck. Kuten havaitaan, se on varsin suppea keskittyessään vain hänen lähetystyöhönsä. Esimerkiksi hänen voimakas sukurakkautensa ja työnsä suvun hyväksi jää kokonaan huomiotta, vaikka nämä olivat erittäin tärkeitä asioita hänelle. Hänen toimintansa kristillisessä raittiusliikkeessä puuttuu kirjoituksesta, ja toimipahan hän Formosan-kiinalaisten urheilijoiden tulkkinaikin Helsingin olympialaisten aikana, vaikkei urheilusta ymmärtänytään mitään.

Henkilömatrikkelin tiedot

Nimi: Kalle Emerik Korhonen
Syntynyt: 30.3.1885, Vesanto
Kuollut: 30.5.1963, Helsinki

Lähetysaarnajana Kiinassa. Kuva on kolmannen työjakson ajalta. Sen omistuskirjoitus on "Fatsilta kinuskien maasta".

Vanhemmat: maanviljelijä Otto Juhonpoika Korhonen ja Edla Sofia Puranen
Maanviljelijä ja kotipuutarhuri
Hyväksyttiin lähetysskouluun 1904
Lähetysaarnajan tutkinto 1.10.1910
Ylioppilas Helsingin Suomalaisesta Lyseosta 4.11.1918

Filosofian kandidaatti 4.10.1920:

- pedagogiikka – laudatur
- altailainen kielitutkimus – laudatur
- teoreettinen filosofia – cum laude
- kansanrunouden tutkimus – cum laude
- englantilainen filologia – approbatur
- kiinan kieli – laudatur

Filosofian maisteri 20.1.1921 ilman juhallista vihkimystä

Työkaudet Kiinassa

Ensimmäinen kausi 12.10.1910–23.10.1917. Toimi lähetysaarnajana ja

Kalle Korhosen ja Ilmi Lahdenrannan kihlakuva. Kuvattu myös Kiinassa.

Tsingshin (Jinshi) keskikoulun johtajana Hunanin maakunnassa. Solmi avioliiton Ilmi Irene Lammenrannan kanssa 1.3.1912 Tsingshissä.

Ilmi Lammenranta (ent Lundqvist) s.20.4.1886 Rymättylässä, otettiin lähetyškouluun 1906 ja lähetettiin Kiinaan 1909. Hän toimi Tayungissa (nyk Zhangjiajie) ja Tsingshissä lastentarhassa, koulussa, poliklinikalla ja naistyössä. Pariskunnalle syntyi Kiinassa kolme lasta, joista vanhin kuoli parin vuoden ikäisenä.

Toinen kausi 5.3.1921 – 13.8.1925. Toimi yleiskassanhoitajana, koulujen tarkastajana, seminaarin, keskuskomitean ja kielikomitean jäsenenä ja opettajana pyhäkoulusta seminaariin.

Ennen Kalle Korhosen toista Kiinaanlähtöä perheeseen syntyi kaksi lasta ja hänen palattuaan kotimaahan vielä kaksi. (Ilmi-rouva jäi lasten kanssa Suomeen.)

Kolmas kausi 9.10.1929 – 8.6.1935. Toimi Shekow:n teologisen seminaarin opet-

tajana. (Kuten nekrologista näkyy, Kalle toimi tämän jälkeen vielä Hunanissa poikakoulun johtajana, jostain syystä tämä tieto puuttuu matriikkelista.)

Erosi Lähetykseuran palveluksesta 1.6.1938.

Kirjallinen toiminta

Teokset:

Kultakaivos. Vertauspuheita ja kertomuksia, WSOY 1929

25 vuotta Kiinassa. Suomen Lähetysseura. Artikkelit Kiinan 25-vuotisjuhla-julkaisussa 1929.

Kuohuvan Kiinan keskellä

Lähetyssaarnaajana Kiinassa. Kirjanen omista kokemuksista.

”Isän lupaus” (useita painoksia)

Kiinan kutsu (käsikirjoitus)

Kiinan kielestä ja kasvatustyöstä (käsikirjoitus)

Käännöksiä:

Johdatus kungfutselaiseen elämäntavokseen. Otava 1920. 300 s.

Kiinan herätys. Mary K Crawford. Ristin Voitto 1936.

Suuri oppi. Käännös kiinan kielestä.

Osia ”Pyhästä julistuksesta”. Käännös kiinan kielestä.

Kotikuri. Käännös kiinan kielestä.

Taolainen palkinto- ja rangaistusoppi. Käännös kiinan kielestä.

Yhdessä Hannes Sjöblomin kanssa kääntänyt kiinaksi Gummerus-Rosenqvistin kirjasta Kirkkohistoria osan Vanha aika (lyseoita varten)

Kirjoituksia sanomalehdissä ja aikakauskirjoissa, mm: Lähetyssanomien ja Lasten lehti, Herättäjä, Kotimaa, Teologinen aikakauskirja, Otava, Koti, Nuorten toveri, Partio, Chinese Recorder, Uusi Suometar ja Uusi Suomi
Kalle Korhonen laati myös ohjelman kiinan kielen opinnoiksi, jota Pekingin kielikoulun johtaja piti parhaimpana, mitä hän oli nähnyt.

Kalle Korhosen perhe vuonna 1928 tai 1929. Lapset takaa vasemmalta Pulmu, Aili ja Kalevi, edessä Voitto isän sylissä, Heimo äidin sylissä ja Aino. Lapsista Aili ja Aino syntyivät Kiinassa.

Muistokirjoitus

Jälleen on tuonen viikate niittänyt saalista Kiinassa olleitten lähetyssaarnaajien joukosta. Toukokuun 30.päivänä kuoli fil.maisteri Kalle Korhonen pitkäaikaisen sairauden jälkeen. Kun työtoverina häntä muistelee, niin lähetyuskentällä kuin kotimaassa, täytyy ihmetellen kysyä, mistä hän sai voimat niin monenlaiseen toimintaan Herran työvainiolla. Hän oli rukouksen mies. Rukouksessa hän ammensi voiman tehtäviinsä.

Kiinassa ollessaan hän joutui toimimaan sekä koulu- että evankelioimistyössä. Mm. hän oli monia vuosia Luterilaisen pappisseminarin opettajana Shekow'ssa. Hänen siellä ollessaan herätyksen henki liikkui voimakkaasti oppilaiden keskuudessa. Hän oli innokkaasti mukana johtamassa oppilaita syvemmälle ristin salaisuuteen.

Muutettuaan Shekow'sta Hunanin työkentälle suuren poikakoulun johtajaksi hän sai sielläkin olla Herran aseena sekä oppilaiden että seurakuntalaisten keskuudessa. Monesti aamun jo sa-

rastaessa hänen työhuoneessaan oli vielä elämäntien etsijöitä, joiden asiat kannettiin rukouksessa armonistuimen eteen.

Kun hän v. 1935 palasi kotimaahan, hän alkoi täälläkin suurella innolla ja rohkeudella julistaa sanaa. Hän ei pannut matkoillaan kynttiläänsä vakan alle, vaan antoi sen kirkkasti loistaa junissa ja autoissa liikkueeseen. Junissa matkustaessaan hän kulki vaunusta toiseen laulaen ja julistaen sanaa ja tehden kansamatkustajille kysymyksen: Oletko pelastunut?

Vielä sairaalassakin vuoteessa maatessaan hän puhui sairastovereilleen ihmiselämän tärkeimmästä kysymyksestä, nimittäin siitä, missä on turva kuolemankin hetkellä. Nyt hän on päässyt perille kiittämään Karitsaa, jota hän koetti kirkastaa ihmisille sekä pakanamailla että oman kansansa keskuudessa.

A.F.

Sukuseuran tuotteita

Vihta-Paavon runot ja laulut

Kansanrunoilija Paavo Korhosen (1775–1840) runoja ja lauluja selityksineen ja taustatietoineen. Julkaisija Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry. Hinta 40 euroa + postikulut, jäsenhintaa 30 euroa + postikulut. Tilattavissa **sukuseuran sihteeriltä**.

Sukuseuran viiri (pöytästandaari)

Pienoisviiri pöytätankoineen. Sopii mainiosti tunnustukseksi tai merkkipäivälahjaksi. Hinta 30 euroa + postikulut, tilattavissa **sukuseuran sihteeriltä**.

Wanha Tuomas -lehden vuosikerrat 1993–2004

Paperimuodossa loppuunmyyty hajakappaleita lukuunottamatta. Vuosikerrat sähköisessä muodossa kaikilla tietokoneilla luettavissa olevina pdf-tiedostoina CD-ROMilla, vaatimuksena tietokoneessa CD-ROM-asema ja Acrobat Reader -ohjelma, jonka voi ladata ilmaiseksi verkosta.

Kurkista verkkoon

Osoite <http://kanaler.arnholm.nu/suomi/finland/saynatsalmif.html> vie kanavanharrastajien sivuille. Sieläkin on Korhosia.

Säynätsalmen siltavahti **Jussi Korhonen** perheineen virka-asunnon pihassa vuonna 1932, vaimo Lyyti ja takana vasemmalta tyttäret Elsa, Siiri ja Aune.

Vaajasalmesta Saikarille

Hannu Korhonen, Orimattila

Korhoset olivat tulleet Vaajasalmeen jo 1600-luvun puolenvälin tienoilla. Suurperheessä eli monia sukupolvia. Tutut etunimet olivat suosiossa. Oli Pekkaa (Per), Perttua (Bertil), Lauria (Lars) ja Ristoa (Christer). Vaikeina 1600-luvun lopun ja 1700-luvun alun vuosina tuoni saattoi viedä kokonaisia perheitä tai ainakin äidin ja nuorimmat lapset. Väestökirjanpitokaan ei aina pysynyt ajan tasalla, mitä osoittaa kuolinmerkintä "en tiggerska från Idensalmi som ingen viste nampe på". Siksi ei ole ihme, että Ruokoniemeen (Saikarille) viimeistään ison vihan jälkeen siirtyneen vanhimman Korhosen henkilöstä on ollut epäselvyyttä. Eri lähteissä olevia merkintöjä yhdistelemällä näyttää kuitenkin (lähes) varmalta, että hän oli Reko (tai Reittu, Grels) Ristonpoika Korhonen. Seuraavat taulut ovat laajemmasta julkaisemattomasta käsikirjoituksesta. Rekon jälkeläisiä on seurattu toisaalla olevassa ruokoniemeläisten sukupuussa.

Taulu 1.

I. **Reko Ristonp. Korhonen.** Syntynyt noin 1655. Kuollut 95 vuoden ikäisenä 15.7.1748 Ruokoniemen torpassa. Reko mainitaan asutuksen yleisluettelossa Vaajasalmessa 1682-93 ja vaimo Riitta 1791-1794. Lasten syntymäajoista päätellen avioliitto on solmittu jo 80-luvun puolella, ei kuitenkaan vielä 1684. Perhe asuu ilmeisesti koko ajan – vielä 1696 ja 1697 – Vaajasalmessa, sillä siellä Rekolle syntyy lapsia, joista useimmat kuitenkin kuolevat pieninä.

Rippikirjassa Reko mainitaan Vaajasalmessa talollisen Perttu Riston-

pojan veljenä 1704–1713. Rekon isä on siten Vaajasalmen Korholan isäntä Risto Pertunp. K., s. n. 1620, k. 1695, ja äiti Liisa, vihityt ainakin jo 1644. Vuoden 1713 jälkeen rippikirjassa on pitkä aukko. Seuraavan kerran Reko esiintyy rippikirjassa kuolinvuotenaan 1748 Ruokoniemen torpassa. Torppa mainitaan asutuksen yleisluettelossa jo 1736. Silloin siellä on Risto Rekonp. ja vaimo Inkeri.

Ruokoniemessä Rekolla on poika Risto ja tytär Liisa. Sukulaisuusmerkinnät ovat täälläkin täysin selvät. Liisa mainitaan Riston sisareksi vielä seuraavassa rippikirjassa Rekon kuoleman jälkeen. Liisa ei voi ikänsä perusteella olla Riitta Matintyttären lapsi, joten Rekon on ollut oltava naimisissa jo aikaisemmin. Edellinen vaimo kuoli 10.5.1697 ja haudattiin lauantaina 22.5. Merkinnässä ei ole nimeä, vain "Grels Korhoises hustru", ilmeisesti kuitenkin siis manttaaliluettelossa mainittu Riitta. Reko vihittiin (käsitykseni mukaan siis toiseen avioon) kaksi vuotta ja yksi viikko hautajaisten jälkeen. Ja vajaata viikkoa vaille yhdeksän kuukautta myöhemmin syntyi Rekolle taas lapsi: Risto.

Saluheimon selvityksessä mainitaan kaksi eri Rekoa (taulut 112 ja 134), joista toinen olisi yllä mainitun Perttu Ristonpojan, s. n. 1640, k. 1710, poika ja toinen hänen tässä kuvattu pojanpoikansa. Koska v:sta 1701 rippikirjassa on vain yksi Reko, niin Saluheimon selitys on mahdollinen vain sellaisessa tapauksessa, että oletettu Reko Pertunpoika olisi kuollut ennen tätä vuotta. Tällaiseen tulkintaan antaisi mahdollisuuden - kokonaisuudesta irrotettuna - Matti Rekonpojan kuolinmerkintä v. 1701, jonka mukaan hänet haudattiin "i deras egen öfverbyggde graf". Ehkä tässä haudassa oli kuitenkin vain 1696–97 haudatut äitipuoli Riitta ja pienet sisarukset.

Saloheimon tulkintaan on ilmeisesti johtanut se, että Rekoa koskevat merkinnät ovat useassa eri lähteessä. Vaapaaseen tulkintaan lienee houkutellut myös se, että Rekon isännimeä ei mainita suoraan. Käymällä kuitenkin läpi kaikki lähteissä olevat, edellä kuvatut sukulaisuusmaininnat muodostuu kuitenkin varmallalla pohjalla oleva selvä ja yhtenäinen kuva siitä, että on vain yksi Reko (Ristonp.), joka oli naimisissa kaksi kertaa.

Puoliso 1:o noin 1687 **Riitta**. Kuollut toukokuussa 1697.

Puoliso 2:o 29.5.1699 **Riitta Matint. Pulkitar** (Pulkinen) (vai Pukitar?). Vihkimismerkinnän mukaan Kuopion pitäjästä. Tuomittiin 25.2.1706 aviorikoksesta Mikko Korhosen kanssa, poika Matti Mikonp. K. s. 18.2.1706.

II. Lapsia:

1. **Kirsti** Rekont. Korhonen. Syntynyt 1688. Kuollut 64 vuoden iässä 12.7.1748. Mainitaan Vaajasalmessa rippikirjassa 1713 ja asutuksen yleisluettelossa itsellisenä 1727, kuolinmerkinnässä asuinpaikaksi merkitty Ruokoniemi.

1. **Liisa** Rekont. Korhonen. Syntynyt noin 1690. Rippikirjan mukaan Vaajasalmessa 1711-13, Ruokoniemen torpassa 1748-1766.

1. lapsi. Kuollut haudattu 5.4.1696.

1. lapsi. Kuollut haudattu kaksi lasta 5.4.1696.

1. lapsi. Syntynyt 1696. Kuollut, haudattu viisivuotiaana 25.4.1696.

1. **Paavo** Korhonen. Syntynyt 21.2.1697.

2. **Risto** Rekonp. Korhonen.

Syntynyt 23.1.1700. Taulu 2.

2. **Matti** Korhonen. Syntynyt 17.8.1701. Kuollut IV adventtisunnuntaina 1701.

2. **Maalin** Korhonen. Syntynyt 24.12.1702. Pieksämäkeläisen Mikko Markkasen vaimo alkaen 1737.

2. **Riitta** Korhonen.

Syntynyt 12.5.1704. Kuollut 1709.

2. lapsi. Syntynyt 24.2.1707. Kuollut 3.7.1707.

2. **Kaisa** Rekont. Korhonen. Syntynyt 1714. Taulu 61.

Taulu 2.

II. **Risto** Rekonp. Korhonen (isä Reko Ristonp. Korhonen, taulu 1). Syntynyt 23.1.1700. Kuollut 9.4.1776. Henkikirjassa (SAY) Risto mainitaan v. 1736-1752 ja 1768-1769 Kerkonjoensuun kylässä Ruokoniemen torpassa. Rippikirjassa on vastaava poissaolo, sillä siellä hänet mainitaan 1748-1753 ja 1761-1772.

Puoliso 1:o 1.11.1733 **Inkeri Karjalatar**. Kuollut noin 1742. Toholahdesta Saattaa olla kirkonkylässä 4.3.1712 syntynyt Matti Karjalaisen ja Marketta Simontytären tytär.

Puoliso 2:o 6.4.1743 **Kaisa Laurint. Varis**. Syntynyt 7.8.1710. Kuollut noin 1785. Vanhemmat Lauri Varis ja Reetta Korhonen Töckerömäestä.

III. Lapsia:

1. **Riitta** Korhonen.

Syntynyt 22.11.1734. Kuollut 1736.

1. **Matti** Ristonp. Korhonen.

Syntynyt 8.1.1736. Taulu 3.

1. **Reko** Korhonen.

Syntynyt 25.11.1737. Kuollut 1741.

1. **Kristiina** Korhonen.

Syntynyt 29.1.1740.

1. **Marketta** Korhonen.

Syntynyt 29.1.1740. Piikana pappilassa ainakin 1761 ja 1766.

1. **Kaisa** Korhonen.

Syntynyt 29.11.1742.

2. **Maalin** Korhonen.

Syntynyt 21.2.1745.

2. **Liisa** Korhonen. Syntynyt 13.9.1746.

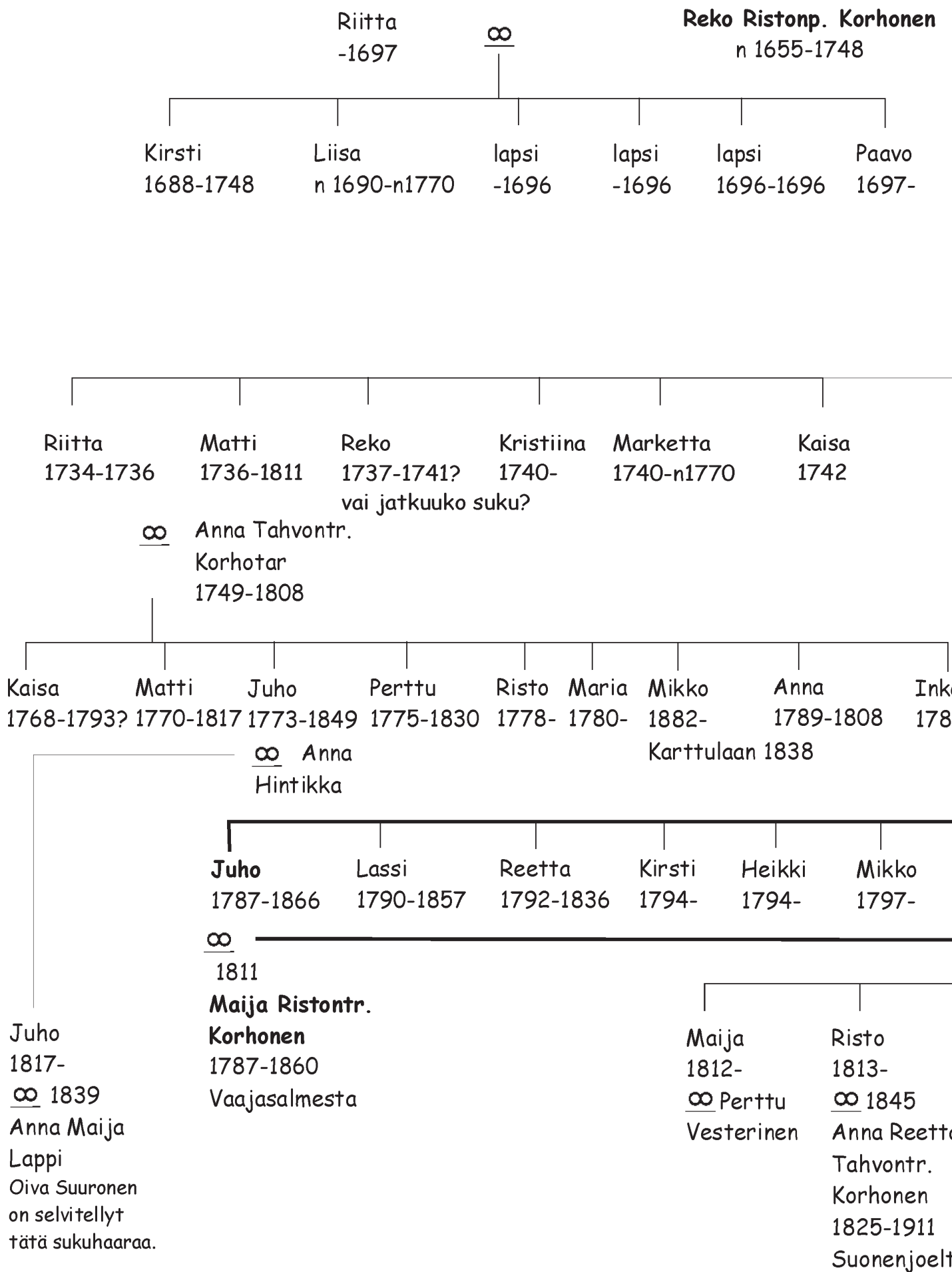
2. **Lassi** Ristonp. Korhonen.

Syntynyt 2.7.1749. Taulu 19.

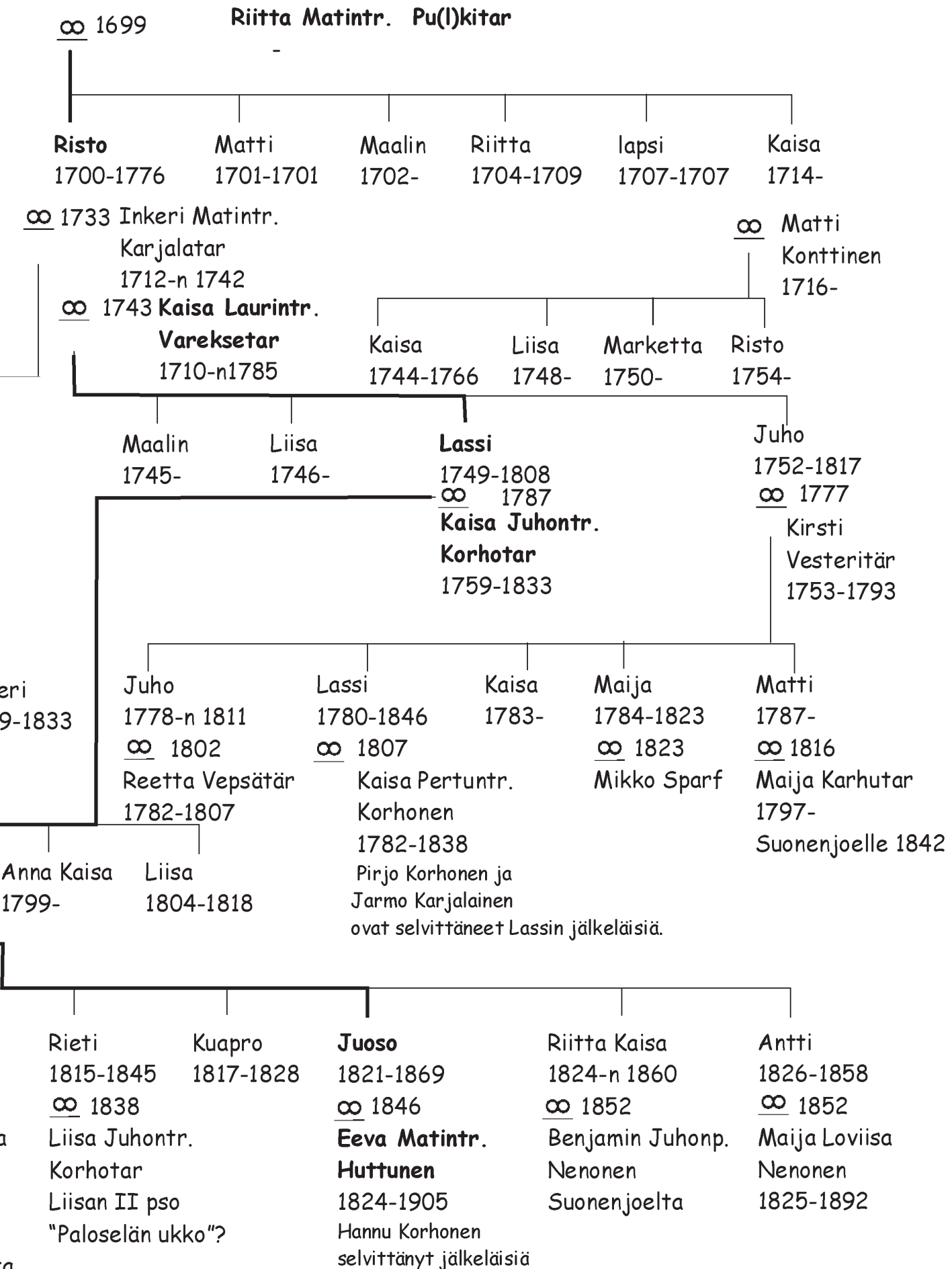
2. **Juho** Ristonp. Korhonen.

Syntynyt 1.5.1752. Taulu 9.

Wanha Tuomas

Wanha Tuomas

Kirje sukuserkuille*

Sirkka Makkonen, Jyväskylä

Tutkiessani Vihta-Paavon runoja sekä niiden syntyyn vaikuttaneita ajan tapahtumia ja taustoja saatoin yhtenäen todeta, miten hänen aikalaistensa, samassa elinympäristössä elävien ihmisten kokemukset, paineet ja ongelmat nousivat konkreettisina lukijan eteen. Runot olivat kasvaneet heidän elämästään, todellisuudestaan: Rautalammin miehet aseissa, pitkillä kauppamatkoilla, soiden kuivatuksessa, kamppailussa kulkutauteja vastaan, keskellä muutosten ja hävityksenkin aikoja. Vihta-Paavon runotyöllä oli tärkeä merkitys siinä henkisessä heräämisessä, jonka kotiseutumme väki koki 1800-luvun vuosina.

Kaikkina aikoina tarvitaan elinympäristönsä elämää seuraavia ja sen tapahtumia tiedostavia ihmisiä. He ovat välittäjiä, yhteisöllisen henkisen pääoman kartuttajia. Sukuseuramme jäsenten on toivottu sukuselvitysten ohella innostuvan myös pienimuotoisten asiapitoisten kirjoitelmien, ns. tutkielmien laatimiseen.

Wanha Tuomas on tarjonnutkin mielenkiintoisia elämäntarinoita ja ajankuvia, jopa parin sukupolven muistinkantaman päähän ulottuvia. Nämä sukupolvien vaiheita valaisevat tutkielmat ja muistelmat rakentavat palapelin tavoin sukuhaarojemme elämän kuvaa yksilöiden pyrkimyksiä, aikaansaannoksia ja kohtaloita tutkimalla. Tämän palapelin eheytymiselle on yhtä tärkeää myös ihmisten sisäisen todellisuuden tulkinta: miten yksilöt, ennen meitä eläneet ovat kokeneet ja tiedostaneet ajan tapahtumat.

Me kaikki emme ole vihtapaavoja. Me elämme tietotulvan keskellä. Omille

ajatuksille ei tahdo löytyä rakoa. Lähi-ihmiset, lähisuku saattaa vieraantua, ja näin kadotamme sukuyhteyden ehkä lopullisesti, sen yhteyden, johon kuulumme monin luonnollisin sitein. Tämän yhteyden lujittaminen on ollut sukuseuraamme perustettaessa johtoajatuksena.

Meidän tietoisuuteemme on tallentunut paitsi oman elämämme historiasta usein myös edellispolvien vaiheista, joskus parinkin sukupolven takaa tietoa, havaintoja ja kokemuksia, jotka odottavat pääsyä toisten ulottuville. Voisi sanoa, että meidänkin sukumme menneisyys ja nykyisyys on täynnä kirjoittamattomia runoja, vaiettuja ajatuksia, siis muistoja ja kokemuksia. Oman luovuuden ja rohkeuden herättely on tärkeä haaste meille kaikille.

On aika avautua, rikastuttaa toistekin elämää. Wanha Tuomas kuuntelee ja odottaa. Käsi sydämelle, sukuserkut. Kaivellaanpa muisti-, muisto- ja tietovarastoja. Meidän kaikkien on myös hyvä muistaa, että tekstin tuottaminen on Suomessa ”jokamiehen oikeus” ja urheilulaji, josta aina saa jotain itselleen. Se soveltuu kaikille: harjoitukseksi pienemmille, muistin ja taidon terästämiseksi vanhemmille, usein myös luomaan yhteishenkeä ja elämänuskoa.

Otan esimerkin omista kirjoitusyrityksistäni. Vuosia sitten sepitin runon Sonkarin vanhan Huttulan talon tyttärestä Amalia Korhottaresta. Hänen kohtalonsa kolahti minuun syvästi ja liittyi kiinteästi sukuhaaran vaikeisiin vaiheisiin. Tarjosin runoa puolitekoisena Wanhaan Tuomaaseen**. Aihe ei jättänyt rauhaan. Vuo-

* Vihta-Paavon tyttären Anna-Reetta Korhosen käyttämä sana.

** Ilmestyi Vanhassa Tuomaassa vuonna 1995 s. 8-9.

HUTTULASTA TIENHAARAAN Amalia Korhottaren elämäntarina 1847–1890

Vanha Mikko Mikonpoika
kuljet tuvan taitse pellon viertä ran-
taan
heinäkuiseen yöhön.
Näet veneen kokan aironlavat
kaaririvi kiiltää kuutamossa.
Näet ruutuhuivin hartioiden kaaren
veteen kuvastuvat naisen kasvot.

Hän on Amalia veljentyttäresi
itkee pikku Agataa
äsken syntynyttä
jonka silmiä ei äiti nähnyt.
Hän on lapsen kummi, suojelija,
hän ei kestä kuolemaa.
Koko talon murheet Amalia itkee.

Vanha Mikko, mene rantaan
laske käsi hänen hartioilleen
niinkuin painoit kämmenesi lapsen
sinertyvään otsaan.
Hän on yksinäinen, Amalia,
lapsi vielä
vihkikevääseensä herätetty.
Hän ei kestä elämää.
Kätesi on luja hyvä käsi
sano Huomenna on pyykkipäivä, Ama-
lia.

Väki nukkuu
hikistä ja syvää korjuuajan unta.
Adam nukkuu
odotettu järven takaa tullut
käsivarren mitan päähän jäänyt.

Kuhilaiden varjot
lehmikarjan öinen liike
tuulen väreet virran suussa.
Naisen varjo vesirajaa pellon viertä
pihatietä.
Aamun ensi valo punaa Murtovuorta.

Tarina jatkuu. Lyhyt kyllin pitkä

herättämään toivon sammuttamaan
toivon.

Avarat pihat onnettomuutta täydet.
Pihanurmeen sanat putoilevat,
ruosteiset rautanaulat vääntyneinä.
Eksyneinä risteilevät katseet
ketään kohtaamatta yli pihan
ohi sukupolvien.

Harventui ovien käynti
Varjot ikkunoissa pysähtyivät.
Jäähtyivät uunit. Tyhjentyivät tuvat.
Loitontui äänet
Vuosisatain painumat jäi askelista.

Matkasivat Adam Amalia
mittasivat askeleilla virstan koilliseen
ei rantaa seuraten vaan vuoren viertä
tuoksusta veden
maan tuoksuun niittytielle
teiden risteykseen asettuivat.

Hitaasti siirtyi metsä
piha täyttyi askelista.
Kiiksi pärekatot huhtikuussa
kesät aukenivat puiden tuoksuun.
Näihin keväisiin jo kypsyi syksy.
Syvällä vesi kovat talven nyrkit
Raskas tuiskulumen paino.

Tulevan pelko tummenevat varjot,
vartioi aittapolkua ja metsän reunaa
saartoivat saunatien, hiljentyi lasten
äänet.

Raskasta perintöään kantoi Amalia
rakkaita muistojansa
tuoksua veden, joka unta kevyemmin
lapsuuden rantaa yhä koskettaa.

Jäi veden tuoksu rannat lempeät
avarat pihat, äänet loitontuvat
polkujen painumat jäi askelista.

Niin rohkeaksi kasvoi Amalia.
Elämää pakeni vain - ei kuolemaa.
Neljät lapsen kasvot jäisen valon läpi.

Vanhan Mikon hidastuva askel
pihasta rantaan
tyhjään venevajaan.
Aitan päädyn vanhan ruokakellon lyön-
nit
hauraisiin uniin helähtävät öisin.

Näin sukupolvet
kipunsa ja unelmansa kantaa.

* * *

Amalia Korhotar vv.1847 – 1890 oli Pato-
salmen rantamilla sijainneen Huttulan
talon silloisen isäntäväen Kaapro Mikon-
poika Korhosen ja hänen vaimonsa Anna
Brita Halosen nuorin tytär. Amalian koh-
talo liittyy kiinteästi lapsuudenkodin
vaiheisiin ja samalla kertoo sen ajan
yhteiskunnallisista muutoksista. Hän eli
turvallisen lapsuuden suurperheen ja
suvun keskellä ja avioitui jo 16-vuoti-
aana Tervon Haapamäen kylästä kotoi-

sin olevan Adam Purasen kanssa.

1850- ja 60-luku olivat sikäläisille
perheille vaikeita aikoja. Sääolot oli-
vat poikkeuksellisia: tiedetään jonakin
kesänä juhannuksen aikaan vielä aje-
tun hevosella Sonkarin yli. Katovuodet
toivat koettelemusten aikoja. Huttulan
talon yhteiselämä alkoi rakoilla,
elämänusko petti, suurperhe hajaantui
ja vähitellen muutti uusille asuinsijoille.
Naapuruussuhteet muuttuivat, talo
vaihtoi omistajaa.

Adam ja Amalia perustivat uudistilan
Huttulan entisten kaskimaiden äärelle
kilometrin päähän Huttulasta. Tienhaa-
rassa he asuivat pari vuosikymmentä;
siellä heille syntyi neljä lasta: Kalle s.
1873, Evert s. 1876, Amanda s. 1879
ja Olga Maria s. 1884. Amalian voimille
uudisviljelijäperheen arki oli liian rank-
kaa. Hänen elämänsä päättyi
traagisesti tammipakkasilla v. 1890.

Ensi kesän sukujuhlapaikka. Kuva Jukka Korhonen

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseuran vaiheet 2

Ilkka Korhonen, Helsinki

Vanhan Rautalammin Korhosten sukuseura ry:n vaiheita selvittävän kirjoituksen ensimmäisessä osassa päästiin tilanteeseen, jossa perustava sukkokous oli monen mutkan jälkeen saatu aikaan ja ilmoittautumisiakin oli tullut toistasataa. Tässä osassa kerrotaan, millainen ensimmäisestä sukkokouksesta 17.6. 1951 tuli ja mitä siellä saatiin aikaan.

Osallistujat

Kokouspaikaksi oli siis valittu Vesanon Sonkarinsaaren kylän Ukkolan talo. Tila oli vanha Korhosten kantapaikka ja erikoista arvoa sille antoi Kalle Korhosen mukaan seikka, että se on "kansanrunoilija Paavo Korhosen syntymäkotia, Rautalammin rajamailla, Korhossuvun taajan kanta-asutuksen keskellä". Lisäksi tila sijaitsee kauniilla paikalla Sonkarinjärven rannalla.

Vaikka vanhan päärakennuksen tupa

onkin varsin suuri, ei lähes 400 hengen osanottajajoukko olisi millään mahtunut taloon sisään. Näin ollen kokous pidettiin pihalla ja siis sään armoilla. Onneksi sää suosi kokousta ja väki säilyi kuivana.

Kuten edellä on mainittu, Tulilan Salli Korhonen alkoi saada postia kesäkuun alusta alkaen. Ilmoittautumiskirjeet on numeroitu, ja viimeinen numero on 102. Myöhäisin ilmoittautuja oli Emil Heimonen Tervon Lehtomäeltä, joka oli päivännyt kirjeensä 14.6., siis kolme päivää ennen itse tilaisuutta. Heimonen kirjoittaa saaneensa kutsun "kovin myöhällä, vasta eilen, 13. pñä. Vaan siitä huolimatta lähetän mukaan liittymismaksun 200 mk. Itse kyllä en voi osallistua, sillä olen lupautunut Lapin retkelle, joka alkaa jo huomenna. Poikani siis liittyy täältä Tervosta tulevaan retkiautoon, jollei tämä ilmoittaminen nyt jo ole liian myöhäistä",

Helsingistä ilmoittivat lähtevänsä

Kaksi kuvaa Ukkolasta ensimmäisen sukkokouksen ajoilta.

sukukokoukseen mm "Dipl. ins. ja Rouva Kalevi Korhonen". He kertoivat 1.6. päivätyssä kirjeessään voivansa huolehtia kyydistä kirkolta Ukkolaan itse. Tämä tarkoittaa sitä, että he lähtivät matkaan Aija-rouvan isän autolla. Aija Korhonen ei kuitenkaan muista sukukokouksessa olleensa eikä hänen nimeäänkään löydy talon vieraskirjasta. Mikäli hän kuitenkin matkassa oli, jäi kaksivuotias Ilkka-pojka siinä tapauksessa Helsinkiin mumminsa ja ukkinsa hoiviin. Yleensäkin näyttää helsinkiläisiä sukukokoukseen osallistuneen vähän.

Martta Korhonen Pihtiputaan Muurasjärveltä puolestaan ujosti kertoo rohkenevansa "tunkeutua sukuun ja tulla katsomaan, miltä näyttää toiset Korhokset, varsinkin kun ylijäämänaishena on katsellut itseään 45 vuotta". Suvustaan hän ei paljon sanonut tietävänsä, "sen verran vain, että isävainaja on Vesannolta 50 vuotta sitten tänne kulkenut ja sen, että Viitasaarella Silossa on sukulaisia ne Korhokset, samoin Vihta-Paavo".

Lehtiin lähetetyssä kokousilmoituksessa sukukokoukseen osallistujia rajattiin seuraavanlaisella tekstillä. "Korhosia on Suomessa 18 000 yksikköä. Tämä sukukokous koskee lähinnä vanhan Rautalammin hallintopitäjän Korhosia sekä sieltä lähteneitä ja lankoutuneita sukulaisia."

Toisaalla kutsukirjeessä ym. osanotto-oikeus rajoitettiin kolmeen pitäjään, Vesantoon, Viitasaareen ja Tervoon sekä näistä pitäjistä lähtöisin oleviin Korhosiin. Varmaankin joku "oikea" Korhonen jätti tämän vuoksi kokouksen väliin, kun ei ollut varma, mistä pitäjästä esim isoisa oli lähtenyt, tai jos suku oli jo useamman polven ajan asunut muualla kuin näissä kunnissa.

Näiden kolmen kunnan nimeäminen "Korhos-pitäjiksi" oli lähinnä Kalle Korhosen paremman puutteessa julkituoma käsitys. Vesanto oli tietenkin selvä Korhos-pitäjä. Viitasaaren Suovanlahdella koko sukuasia oli lähtenyt liikkeelle ja

Tulilan Salli. Kuva Jyrki ja Louna Korhosen arkistosta.

siltä seudulta Kalle tunsu useita Korhosia. Näin siis Viitasaari tuli toiseksi kantapitäjäksi. Tervon tulo kolmanneksi joukkoon johtui selvästikin siitä, että Tervon Aro ja Eljaksela olivat Kallelle läheisiä sukulaistaloja. Hänen sukukokousta alkuun panemassa olleet Puras-serkkunsa olivat toki äidin puolelta Korhosia, äiti Amalia oli tosin Viitasaaren Silosta kotoisin. Mutta, kuten aiemmin on mainittu, Tervosta ei näyttänyt löytyvän Korhosia sen vertaa, että sukukokous olisi saatu aikaan. Sen sijaan esimerkiksi Hankasalmen Kärkkäälä ja sieltä levinnyt laaja Korhos-suku näyttää olleen Kalle Korhoselle tuntematon ainakin tässä vaiheessa.

Kalle Korhonen varmaan itsekin tajusi, että hänen lähtökohtansa oli subjektiivinen ja puutteellinen. Tämä epämääräisyys vaivasi häntä ja todennäköisesti muitakin seuran aktiivihenkilöitä. Näin ollen mahdollisimman kattavan sukuselvityksen laatiminen ja yhteisen kantaisän löytäminen olivat oleellisia tavoitteita, kun oltiin perustamassa sukuseuraa, jonka sääntöihin piti saada selkeä määritelmä jäsenistöstä.

Tarkkaa osanottajalistaa kokouksessa ei laadittu. Sitä ilmeisesti Kalle Korhonen kaipasi ja kyseli asiaa Aapeli Korhoselta. Tämä vastasi hänelle 29.6.,

Juhlaväkeä Vesannon sankarihaudalla ja Ukkolan pihalla.

Sisältö ja tekijät

ettei tiennyt "niistä ilmoittautuneista", mutta lupasi, että Salli Korhonen selvittää asian. Sallihan oli vastaanottanut kaikki osallistumismaksut, joten hänellä piti olla tieto maksaneiden määrästä. Kaikki maksaneet eivät kuitenkaan kokoukseen osallistuneet, kuten monet olivat jo kirjeissään ilmoittaneet. Lapset taas eivät maksaneet mitään, joten heidän vaikutuksensa kokonaismäärään ei myöskään selvinnyt tileistä. Mainitussa kirjeessään Aapeli lupasi myös, että "kun nimen keräys jäi keskeneräiseksi, lähetän jäljennöksen meidän vieraskirjasta. Jospa sekin osaltaan selvittäisi osanottajamääriä."

Mitään tarkkaa osanottajamäärää ei näytä kuitenkaan saadun selville, koska toimintakertomuksessa sen enempää kuin missään muussakaan asiakirjassa tällaista ei mainita. Kyseinen vieraskirja tarkoittaa Ukkolassa edelleen jäljellä olevaa "Oma sukuni" -teosta, jossa on seitsemän sivua sukkokokouksen osanottajien nimiä. Kaikki eivät kuitenkaan näytä nimiään tähän kirjanneen. Kokouksesta laaditussa ja 2. heinäkuuta tarkastetussa pöytäkirjassa mainitaan osanottajien luvuksi noin 350. Tähän lukuun lienee tyydyttävä. Määrä on toki varsin huomattava, ottaen huomioon lyhyen ilmoittautumisajan ja sen, että kutsuttavien Korhosten joukko oli rajattu, mutta toisaalta varsin epämääräinen.

Kalle Korhonen hahmotteli sukkokokouksen tavoitteita ja tapahtumia kutsukirjeluonnoksessaan, joka sellaisenaan ei lähtenyt liikkeelle. Hengen miehenä hän liitti sukkokokoukseen paljon uskonnollisia elementtejä, joita maallisemmat jäsenet kutsusta ilmeisesti vähän karsivat. Kallen mukaan sukkokokouksen pitäminen tarkoitti mm. kristillisen veljesrakkauden ilmaisua käytännössä, ja elävän Jumalan totuuden ja rakkauden tarkkailua sukkuperheen piirissä.

Sukukokouksen sujumiseksi Kalle Korhonen luonnosteli asioita, joita kokouksen osalta piti huomioida. Näitä olivat mm seuraavat:

- sukuselvityksen tekijä ja historioitsija
- pikakirjoitus saarnasta, Kalevi (Korhonen, Kallen poika, joka muutenkin toimi isänsä apuna asioita paperille pantaessa)
- selostus kokouksesta, kirjurit
- valokuvaaja
- autot ja linjurit
- magnetofoni, tuomari Väänäselä Jyväskylästä

Lista käyttökelpoisista henkilöistä sisälsi mm. opettaja Mandi Korhosen Järvenpäästä, jolta merkinnän mukaan piti saada "tietoja", 'maanviljelijä Eemil Korhosen Viitasaarelta, merkin-

nällä "juuria" ja johtaja Impi Sirkan Suolahdelta, jonka tehtävänä oli antaa "vihjauksia". Mitä nämä sitten käyttänessä merkitsivät, se jää Viitasaa-
ren Korhosten juuria tutkinutta Eemil Korhosta lukuunottamatta selvittämättä.

Kokouksen pääemäntänä oli, kuten aiemmin on todettu, Tulilan Salli Korhonen. Hänen apunaan toimivat Aune Korhonen Ukkolasta, Elli Korhonen Levästä, Aura Korhonen Eljakselasta ja Kaarina Salvén Helsingin Lauttasaaresta. Viimeeksi mainittu oli Kalle Korhosen serkun, kanttoriurkuri Eemil Aatunpoika Korhosen tytär ja ainoa näistä, joka ei ollut maatalon kasvatti. Lisäksi oli suunniteltu lähes kymmenen komiteaa alkaen vieraiden vastaanottokomiteasta koristelu- ja juhlamenokomiteaan, mutta mistään ei ilmene, että tällaisia olisi perustettu.

Kokouksen kulku

Kokouksen kulkua ei jälkeensä ole kirjattu muistiin, vaikka tätä varten piti nimetä kirjuritkin. Kalevi Korhosen mahdollisesti laatimaa kirjoitusta saarnasta ei myöskään löydy sen enempää pika-
tekstinä kuin selväkielisenäkään. Ohjelma on tähän hahmoteltu sellaisena, kuin se ennakkoon laadittiin.

Kokous avattiin jumalanpalveluksella, joka alkoi klo 14. Tosin jo puolesta päivästä alkaen oli Seurojen talolla tarjottu kahvia ja virvokkeita. Vesannon kirkossa pidetyssä tilaisuudessa toimi alttarilla pastori Ilpo Sirkka. Saarnan piti itseoikeutetusti maisteri Kalle Korhonen. Urkuja soitti "tirehtööri" Niilo Tiitinen, virrenveisuuta johti edellä mainittu kanttori Eemil Korhonen ja suntiona toimi Pekka Korhonen.

Kirkolta siirryttiin sitten busseilla ja omilla autoilla viitisentoista kilometriä kaakkoon päin, Ukkolan taloon. Ohjelma alkoi komeasti sukujuhla-

runolla, jonka oli kirjoittanut Ukkolan isäntä, talousneuvos Aapeli Korhonen. Vihta-Paavon hengessä laadittu runo on syytä julkaista kokonaankin, mutta tässä näytteeksi kaksi ensimmäistä ja kaksi viimeistä säkeistöä. Aapeli lausui runonsa itse, mahdollisesti Tervon Aron talosta kotoisin olleen äidinkielenlehtori Anna Purasen avustamana (Kalle Korhosen serkku hänkin).

"Mikä sai Korhoset koolle,
suvun suuren suoltamahan
vasiten vaeltamahan,
tänne, vierelle vesien
näille maille, mantereille
joit' ennen isäset astui
valtavanhemmat vaelsi?

Eiköhän veri vetänyt
Korhosia katsomahan,
katsomahan, kuulemahan
suvun syntymäsihoja.
Lyömähän kädet käsihin,
suutasuksin haastamahan,
solmimaan sukusitehet
entistä ehyemmiksi.

— — —

Jumalalla onnen ohjat
Luojaalla lykyn avaimet,
ei katehen kainalossa
pahansuovan sormen päissä
näin uskoi isäset ennen.

Se myös Korhosten kohalla
aina paikkansa pitänyt,
pitää, vastaisen varalle."

Toinenkin runo kuultiin. Sen oli laatinut kansakoulunopettaja Alpo (Eeventinpoika) Korhonen, alkujaan kotoisin Vesannon Vesamäen Huuhdan talosta. Nimeltään runo oli "Suvun työ". Siinä kirjoittaja toteaa Aabrahamin saaneen Luojaalta käskyn perustaa suvun, jonka tuli saavuttaa "tähtien luku". Toisessa säkeistössä Alpo Korhonen kirjoittaa:

"Näin Aabraham. Lieneekö Korhosien
myös suvulla sisäinen valo?

Sitä ajaako tekoihin parhaimpiin pyhä usko ja hengen palo?”

Kuoro lauloi ”On Jeesus nimi ihanin”. Vällillä kaikki pääsivät laulamaan yhdessä ”Maa on niin kaunis” ja ”Kestävää täällä ei oo mikään”. Tämän lisäksi kuultiin messusävelmiä.

Näitä esittivät solistit ja kuoro. Solisteina olivat Salli Korhonen ja Alma Raatikainen, sopraano, Pulmu Kivikataja, Aura Korhonen ja Aino Korhonen, altto sekä Simo Korhonen ja Eino Korhonen, basso. Aino K oli valmis tarpeen tullen laulamaan myös alttoa. Tenorisolistia ei näköjään löytynyt.

Kuoro muodostui seuraavista laulajista: Liisa Korhonen, Leena Korhonen, Maiju Kolehmainen ja Hilda Tiitinen, sopraano, Elli Tiitinen, altto, Kalle Korhonen ja Kalevi Korhonen, tenori sekä bassot Eemil Korhonen, Eevert Korhonen, Niilo Tiitinen ja Toimi Tiitinen.

Kuten huomataan, Kalle Korhonen oli tässäkin mukana. Laulajista suurin osa oli hänen lähisukulaisiaan, omia lapsia, sisaruksia, sisarusten lapsia sekä serkkuja. Musikaalista sukua siis.

Esitelminä kuultiin suppeita selvityksiä eri sukuhaaroista. Kalle Korhonen oli merkinnyt muistiin sukukokousta varten muutamia yleistäisiä Korhosen suvusta. Mielenkiintoisia tietoja, olihan Korhosia tuohon aikaan sentään jo 18 000...

Tässä muutamia poimintoja näistä: ”Korhoset ovat olleet maanviljelyssuku, virkamiehiä vasta 1900-luvulla. Avioeroja on tullut vasta toisen maailmansodan jälkeen, juoppoutta ei näytä sanottavasti esiintyneen - paitsi Vihta-Paavossa, vankeusrangaistuksia ei näytä kukaan suvun jäsen tähän mennessä kärsineen, mielisairautta ei Korhos-nimisten keskuudessa näytä ilmestyneen, yhteiskunnan hyväntekeväisyyden turvin eläviä henkilöitä ei liene ollut yhtään” jne.

Esimerkkinä avioeroon päätyneestä henkilöstä Kalle mainitsee oman sisarentyttärensä, jonka ratkaisu lienee ollut hänelle vaikea asia, eihän Jumalan

yhdistämää sopinut ihmisen erottaa. Maininta juoppouden olemattomuudesta Korhosten suvussa sopii myös hyvin kuvaan, Kalle Korhonen itse toimi aktiivisesti raittiustyötä tekevässä Sininauhaliitossa.

Sukukokouksen päätteeksi oli vielä ruokailu.

Varsinainen sukukokous

Varsinaisesta kokouksesta laadittiin tietenkin kaikkien muotojen mukainen pöytäkirja, vaikka kyseessä ei ollut vielä mikään virallinen yhdistys. Kokouksen avaajana oli luonnollisesti Kalle Korhonen. Puhetta johtamaan kokous valitsi maanviljelijä Toivo Laitisen Vesannolta. Pöytäkirjan laatijaksi nimettiin maanviljelijä Martti Zitting Tuusniemeltä. Pöytäkirjan tarkastajat valittiin lähiseudulta. Nämä olivat kokouspaikan omistaja Aapeli Korhonen sekä Sonkarinsaaren Vanhalan isäntä Toivo Korhonen.

Ensimmäiseksi päätettiin yksimielisesti ”jatkaa Korhos-suvun yhteistoimintaa suvun muistoja ja perinteitä vaalien sekä sukulaisten keskeistä yhteistoimintaa vireillä pitäen”. Asiaa ajamaan asetettiin seitsenhenkkinen sukutoimikunta. Siihen valittiin seuraavat henkilöt:

maanviljelijä Eero Korhonen,
Viitasaari, Kemppaala
maanviljelijä Aapeli Korhonen,
Vesanto, Ukkola
maanviljelijä Lauri Varis,
Rautalampi, Tahvola
rouva Alma Raatikainen,
Tervo, Eljaksela
maisteri Kalle Korhonen, Helsinki
tohtori Niilo Puranen, Helsinki
tohtori Simo Zitting, Helsinki

Näin oli perustettu Korhos-suvun ensimmäinen virallinen elin.

Keitä sitten olivat olivat nämä valitut henkilöt? Verrattuna sukukokouksen valmistelutoimikuntaan, nyt oli selvästi

pyritty tasapuolisuuteen, niin alueellisesti kuin ammatillisestikin. Tämä totetui sikäli hauskasti, että toimikuntaan kuului toisaalta kolme Helsingin herraa ja toisaalta kolme suuren talon isäntää ja yksi sellaisen emäntä. Nämä jälkimmäiset, maataloudesta leipänsä saaneet henkilöt, edustivat siten koko muuta Suomea.

On huomattava, että sukutoimikuntaan valitut "maaseudun" ehdokkaat olivat kotoisin juuri niistä kolmesta pitäjästä, jotka ennen sukukokousta oli eri yhteyksissä määritelty Korhosten "kantakunniksi". Eero Korhonen oli Viitasaarelta, Aapeli Korhonen Vesannolta ja Alma Raatikainen, os. Korhonen Tervosta.

Huomionarvoista on myös, että sukukokouksen pöytäkirjassa ei mainita vielä sanaa "vanhan Rautalammin Korhoset", vaikka kutsussa jo Rautalammin vanhas-ta hallintopitäjästä ja sen alueella asuvista Korhosista puhuttiinkin. Koska Rautalampi -niminen kunta oli edelleen olemassa, oli asianmukaista, että yksi maaseudun edustaja valittiin myös tästä vanhan kantapitäjän sydänaalueesta. Asuihan Rautalammin Korhosiakin, vaikka valituksi tulikin Lauri Varis. Tämä hyväksi havaittu tapa, siis että hallintoelimiin valitut edustavat paitsi itseään myös kotialuettaan ja sen Korhosia, vakiintui sitten sukuseuran hallituksen/sukuneuvoston vaaliin ja on edelleen käytössä.

Näennäisesti sukutoimikunnan vaalis-tapahtui siis selkeä jako kahteen, maaseutuväestön saadessa yhden paikan enemmistön. Kyseessä on kuitenkin näköharha sikäli, että kaikki Helsingin edustajat olivat syntyjään maatalon poikia, Kalle Korhonen Vesannon Säkkinmäeltä, Niilo Puranen Tervon Arosta ja Simo Zitting Muuruveden Kustilasta.

Professori Simo Zitting oli juristina tärkeä henkilö uutta yhdistystä perustettaessa. Hänen Korhos-taustansa liittyi äidinäitiin Fredriika Juhontyttäreeseen, joka lähti Vesannon Säkkinmäeltä Tervon Eljakselaan emännäksi Kaapro Raatikai-

selle. Näiden tytär Eriika naitiin sitten kauas Muuruvedelle. Hänen puolisonsa ja Simon isä oli valtiopäivämies ja Kustilan isäntä Olli Pekka Zitting. Vahvasti savolaisessa maahengessä siis lähdettiin Korhosten asiaa ajamaan.

Vastavalitulle sukutoimikunnalle kokous antoi viisi tehtävää:

1. ryhtyä toimenpiteisiin Korhos-suvun sukututkimuksen vireille panemiseksi ja edistämiseksi
2. eri tavoin vaalia suvun muistoja ja perinteitä
3. ryhtyä toimenpiteisiin seuraavan sukukokouksen järjestämiseksi harkitsemanaan ajankohtana
4. perustaa Korhos-suvun rahasto, hankkia siihen varoja ja määrätä niiden käytöstä tässä lueteltujen tehtävien edellyttämiin tarkoituksiin
5. ryhtyä muihinkin toimenpiteisiin Korhos-suvun yhteyden vaalimiseksi.

Tässä ei siis vielä puhuttu mitään varsinaisen sukuseuran perustamisesta. Ajatus näyttää olleen, että toimitaan edelleen epävirallisesti, jollei viides kohta sitten viittaa sukuseuraan päin. Toimikunta valtuutettiin valitsemaan puheenjohtaja ja muut toimihenkilöt, aivan kuten se toimisi rekisteröidyn yhdistyksen hallituksena.

Mitä jäi käteen?

Sukukokouksen onnistumista arvioitiin sukukomitean ensimmäisessä kokouksessa Vesannon Ukkolassa 3.8.1951. Paikalla olivat myös sukukokouksen vesantolaiset koollekutsijat maanviljelijät Toivo Korhonen Vanhalasta ja Yrjö Korhonen Levästä sekä Tulilan Salli Korhonen.

Kokousta pidettiin yleisesti "miellyttävänä juhlina". Puutteenksi todettiin liian lyhyt aika, kaksi päivää olisi parempi ratkaisu. Myös kokouksen valmistelu-aika oli liian vähäinen, josta syystä ei ollut ehditty tarpeeksi hyvin perehtyä sukuun ja sen asioihin. Koko-

uksesta puuttuivat sukututkimukset, kartat ym havaintovälineet. Käsitykset suvun alkuperästä ja sen muodostumisesta jäivät edelleen hämäräksi.

Eero ja Yrjö Korhonen valittiin tarkastamaan sukkokokouksen tilit. Kokous myönsi Salli Korhoselle vastuuvapauden ja kiitti tätä "tarmokkaasta, uhrautuvasta ja hyviin tuloksiin johtaneesta työstä". Salli puolestaan kiitti erityisesti Ukkolan isäntäväkeä häntä itseään kohtaan osoittamasta avuliaisuudesta. Kokous yhtyi kiitoksiin. Kiitokset sai myös stereotyyppimestari Toivo Hj. Korhonen, joka omalla kustannuksellaan oli laatinut Ukkolan taloon sijoitetut kaksi metallilaattaa, joista toisen teksti muistutti Korhosten ensimmäisestä sukkokokouksesta. Tekstin oli laatinut Kalle Korhonen.

Kokous oli siis toteutunut jotakuinkin mainiosti. Kuten Kalle Korhonen kirjoitti Seuran ensimmäisessä toimintakertomuksessa, "sukkokokous onnistui erinomaisesti ilmojen, ohjelman ja mielialan puolesta. Sunnuntainen kirkas ilma sadepäivien välissä oli erikoista armoa, kun juhla kokous oli pidettävä ulkoilmassa kansanpaljouden tähden". Tästä oli hyvä jatkaa sukkokokouksessa hyväksytyjä tavoitteita kohti, joista tärkein mutta mainitsematta jäänyt asia, sukuseuran perustaminen, päätettiin vasta tässä sukkokomitean kokouksessa. Mutta siitä kerrotaan seuraavassa Vanhan Tuomaan numerossa

Korhosten muistoja

Jyrki ja Louna Korhosen kodin seinällä Vesannon Tulilassa on 15 kertaa 20 senttimetrin kokoinen mustaksi maalattu puukaiverrus. Siinä on vain päivämäärä ja yksinkertainen koristekuvio. Taulun muisto- ja tunnearvo on kuitenkin mitaamaton. Kyseessä on ruumisarkkulaudasta tehty karsikkolauta, joka on tehty Aatu Eliaksenpoika Korhosta kirkon multiin kuljetettaessa. Ruumisarkut tehtiin tuolloin kunnon tavarasta, sillä lauta on tuuman paksuinen.

Sanotaan, että lauta oli pitkään metsässä puuhun naulattuna, kunnes Aatun poika haki karsikkolaudan talteen vanhoilla päivillään talvikelissä. Aatu kuoli parhaassa iässään, sillä hän oli syntynyt vuonna 1824. Paljon pitempään eli Aatun vanhempi veli Säkkinmäen isäntä ja "kirkonmies" Juho Korhonen, joka kuoli vasta vuonna 1904, lähes 90 vuoden iässä.

Uudentalon Eva Emelia

Marjatta Korhonen, Vantaa

Aikaisemmissa sukulehden numeroissa on esitelty veljekset Eero ja Matti Korhonen Hankasalmelta. Eva Emelia Hytönen os. Korhonen kuuluu samaan sisarussarjaan ja jatkaa siten sisarussarjan esittelyä. Kirjoittaja on Eva Emelian veljen Eeron pojanpojan tytär.

Eva Emelia Korhonen syntyi 14.12.1861 Hankasalmen Kärkkäälän Korholassa, kuoli 21.3.1950 Konneveden Pukaralla. Hänen puolisonsa oli Kalle Hytönen, joka syntyi 2.2.1863 Sumiaisten Tannerahossa ja kuoli 24.3.1932 Konneveden Pukaralla. Heidät vihittiin 21.7.1895.

Muutto Rautalammin Pukaralle

Eva Emelian lapsuudesta ja nuoruudesta ei ole juurikaan jäänyt tietoa jälkipolville. Muistitieto alkaa hänen elämästään niiltä vuosilta, kun hän oli jo avioitunut Kalle Hytösen kanssa, ja he asuivat vuokralla Sumiaisten Jurvonmäessä. Eva Emelia ja Kalle hankkivat elatuksensa työskentelemällä eri taloissa palvelusväkenä.

Eva Emelian Heikki-veli asusti samoihin aikoihin Jurvonmäessä vaimonsa Anna Klaara Häyrisen kanssa. Heikki Korhosen perhe muutti Sumiaisten Rajalaan ja Eva Emelia perheineen hankki Kiviharjun tilan ja muutti Rautalammin Pukaralle. Nykyään Pukara kuuluu Konneveden pitäjään.

Anna Klaara Häyrisen ensimmäinen mies oli Heikki Hytönen, joten on todennäköistä, että Heikki ja Kalle Hytönen olivat läheisiä sukulaisia, mahdollisesti veljeksiä. Ilmeisesti Kallen veljistä Matti muutti Jurvonmäestä heidän mukanaan Pukaralle.

Ennen virallista muuttoaan

Jurvonmäestä he kävivät Pukaralla kuokkimassa Kiviharjun pusikoita viljelysmaiksi. Pukaralle he muuttivat vuoden 1906 paikkeilla. Lapset Hilma ja Kalle olivat alle 10-vuotiaita muuton aikaan. Kiviharjun tilalla oli vanha hirsinen talousrakennus, joka purettiin, ja uusi asuintalo rakennettiin noin vuonna 1928. Tämä uusi rakennus, jota alettiin kutsua Uudeksitaloksi, ei kerennyt olla Eva Emelially ja Kallella kymmentä vuotta, kun se kesällä ennen sotaa paloi heinänteon aikaan. Vintissä oli ollut joku nuori nukumassa juuri silloin ja oli kuullut jotain rapsetta, johon heräsi ja pelastui viime tingassa. Tässä rakennuksessa muuten Pukaran kansakoulu aloitti 1937 toimintansa.

Tarvittiin uusi asuintalo, mutta väliaikainen asunto rakennettiin liiteristä vahvistamalla väliseiniä. Tässä liiterituvassa asuttiin kuitenkin parikymmentä vuotta. Eva Emelia jäi leskeksi 1932. Pojasta, Kalle Eemil Hytösestä, tuli isäntä isänsä jälkeen.

Perheen talous oli erittäin kireällä. Eva Emelia teki muiden maatalon töiden lisäksi miesten kanssa metsässä tukkitöitä. Hän todella teki kaikkensa, että he saisivat pitää talon. Kerrotaan, että edellinen omistaja joutui luopumaan Kiviharjusta liian suuren maksutaakan takia. He eivät jaksaneet millään hoitaa ja maksaa velkoja, ja niin heidän oli yksinkertaisesti muutettava pois. Uusi talousrakennus rakennettiin 1960-luvulla. Rakentamisen jälkeen talous oli entistäkin kireämmällä, kun palaneesta talostakin oli jäänyt lainaa ja lisäksi oli uuden rakennuksen maksut. Mutta onneksi talossa oli hyvät metsät. Hytöset kykenivät uutteruutensa ansiosta hoitamaan maksut ja pitämään talon.

Eva Emelia osallistui myös heinänteekoon. Hän toimi "heinäisäntänä" omien sanojensa mukaan niin kauan kuin harava pysyi käsissä.

Ahkerä emäntä

Eva Emelia Hytönen oli valoisa, hengellinen ja vaatimaton emäntä. Hän oli innokas käsityöihminen. Hän kasvatti pellavaa, kehräsi niitä ahkerasti rukillaan, värjäsi langat, suunnitteli mallit sekä värit ja kutoi kehräämistään langoista raanuja ja sängynpeittoja. Hän kutoi niin ahkerasti, että vieläkin on käyttämättömiä sängynpeittoja tallella.

Siihen aikaan kangaspuut eivät olleet kovin leveitä, joten sängynpeitot kudottiin kahtena kappaleena ja sitten ommeltiin keskeltä yhteen. Ompeleminen oli tarkkaa ja taitoa vaativaa puuhaa, sillä eri värien, raitojen ja kuvioiden piti sattua täsmälleen oikeille kohdille.

Eva Emelia antoi tyttärelleen Hilalle kutomiaan peittoja. Vanhemmalla iälläään hän vieraili talvisin veljensä Heikin luona Sumiaisten Rajalassa, jäi 2 - 3 viikoksi kerrallaan. Hän kävi myös Konneveden kirkonkylällä sukulaistalossa Pietiläisillä kehräämässä. Pietiläisten tilan paikalla on nykyisin Konneveden Matkahuolto.

Vielä yli 80-vuotiaana Eva Emelia kaitsi lastensa lapsia lasten tehdessä maatalon töitä. Samalla hän - mitenkäs muuten - kehräsi lankoja. Hänellä olikin valtava määrä lankoja varastossa, joita tyttärentyttäjä Rauni on käyttänyt ja jakanut myös Väinön tyttärelle Marjalle, joka on myös innostunut käsityöstä - ja lankoja on siitäkin huolimatta vielä jäljellä.

Kerrotaan, että kun Eva Emelia heräili ajoittain varhain aamuyöstä, vielä hyvin korkeassa iässäkin, niin silloin alkoi rukki hyristä ja pellava- sekä villalankaa taas syntyi!

Muuta

Kun Pukaralla ei ollut vielä 1937 kansakoulurakennusta, koulu aloitti toimintansa Uudessatalossa. Tämä oli varmaan Eva Emelialle mieleen, sillä jokaisen aamuhartauden aikana hän tuli huoneestaan koululaisten kanssa laulamaan virsiä.

Kun radio tuli taloon, perheellä oli tapana kuunnella hartaasti sunnuntain jumalanpalvelus. Kaikki istuivat hiljaa paikoillaan kuunnellen ja virsiä veisaten. Eva Emelialle jumalanpalvelus oli niin pyhä hetki, että hän piti huolen, ettei sinä aikana höpötetty turhia asioita. Tapa säilyi myös Eva Emelian lasten perheissä. Eva Emelialla oli muutenkin tapana laulaa paljon virsiä. Hänelle oli erityisen rakas virsi 186. Epäselväksi on jäänyt, oliko virsi uudessa vai vanhassa kirjassa, sillä se on eri virsi kummassakin.

Eva Emelia oli koko elämänsä ajan täysin terve. Käydessään lääkärissä yli 80-vuotiaana, hän oli pyytänyt lääkäriltä matokuuria. Lääkäri ei ollut suositunut pyyntöön, vaan oli sanonut, että hän voi viedä sitten aikanaan madot mukanaan hautaan. Hän sairastui 89-vuotiaana, jolloin pari-kolme viikkoa kuumeista flunssaa sairastettuaan siirtyi rajan toiselle puolelle.

Eeva Emelian jälkeen Uttataloa viljeli hänen poikansa Kalle Hytönen Helmi-vaimonsa kanssa. Heidän jälkeensä talonpitoa jatkoi Kallen poika Väinö Eeva-vaimonsa kanssa. Nykyään taloa isännöi Väinön poika Mikko Hytönen. Leskiemäntä Eeva Hytönen asustaa myöskin Uudellatalolla.

Eva Emelian ja Kalle Hytösen lapset

1. **Kalle Eemil**, s. 02.07.1896, k. 20.03.1967. Vihittiin 17.12.1921 avioliittoon Helmi Sofia Monthanin kanssa, joka s. 07.03.1898, k. 25.12.1971. Uudentalon isäntäväki.

Kalle Eemilin lapset

A. Liisa Vilhelmiina, s. 24.02.1922, k. 1982, 61-vuotiaana syöpään, vihittiin 29.12.1941 avioliittoon Pekka (Petter) Löllön kanssa, synt. 6.6.1912. Pekka Löllö oli kotoisin luovutetun Karjalan alueelta, Soanlahden pitäjästä. Liisa ja Pekka Löllö ostivat tilan erittäin kalliilta paikalta Pukara-järven rannasta. Kaksoiset:

B. Kalle Eemeli, s. 29.03.1924, k. 08.05.1925, vain vähän yli vuoden ikäinenä.

C. Väinö Iisakki, s. 29.03.1924, k. 9.6.2005. Vihittiin 10.6.1962 avioliittoon vesantolaisen Eeva Esteri Nuutisen kanssa, joka s. 23.9.1930. Uudentalon isäntäväki Kalle ja Helmi Hytösen jälkeen.

D. Matti, s. 19.02.1928, k. 12.1.2005 naimattomana ja lapsettomana. Hän asui Mikko-nimistä tilaa, joka oli hankittu 1930-luvulla Pukaran rannalta.

E. Eeva Helena, s. 07.08.1933, asuu Jyväskylän kaupungissa naimattomana. Eeva Hytönen kutoi kuvatäkkejä (iso taidokas seinävaate) seinille sisarelleen Hilmalle ja myös Uudellatalolle. Hän oli työssä Keskisuomalaisessa reikäkorttilävistäjänä.

2. Iida Elina

s. 29.8.1899 Sumiaisissa

k. 1.7.1900 Sumiaisissa vajaan vuoden ikäisenä.

3. Hilma Auroora Hytönen

s. 10.03.1902 Sumiaisissa

k. 6.1.1975 Jyväskylässä naimattomana ja lapsettomana.

Hilma oli topakka liikenainen. Hänellä oli vuokralla sauna puurakennuksessa Jyväskylässä, osoitteessa Asemakatu 5, nykyisen Anttilan paikalla.

Hilma oli vuokrannut saunayrityksen Saimi Ruusalan kanssa. Heillä oli palkattua henkilökuntaa, pesijöitä ja lämmitäjä. Itse yrittäjät tekivät saunassa ahkerasti työtä. Yritykseen kuului yleinen sauna ja numerosaunat. Se oli siihen aikaan iso yritys. Hän tienasi niin hyvin, että osti kaksi asunto-osaketta. Joskus asiakkaat häiriköivät, mutta Hilma oli aika taitava häirikköjen käsittelyssä ja ohjasi heidät joutuisasti ulos saunan tiloista. Joskus harvoin mustamajakin jouduttiin tilaamaan.

Hilma oli myös hyvä ruuanlaittaja ja oli olympialaisten aikana huolehtimassa väen muonittamisesta Helsingissä. Hän oli luonteeltaan vieraanvarainen ja sukurakas. Monet sukulaiset yöpyivät hänen luonaan kaupungissa käydessään. Jotkut saivat tarvitessaan tilapäisen asunnonkin hänen luotaan.

Lähteet: Konnevesi-kirja

Haastattelut:

Rauni Löllö (Liisa Löllön tytär)

Alina Salonharju

Eva Emelian Heikki-veljen pojan tytär

Tietoja on antanut myös

Eeva Hytönen Jyväskylästä

Kalle Eemilin tytär

Sukujuhlien sääennuste

Vuonna 1807 kesäkuun 9. päivä oli tiistai, Primuksen päivä. Aurinko nousi kello 2.51 ja laski 9.09. Ajan tavan mukaan almanakassa oli myös sääennuste. Sen mukaan piti olla tyyntä. Seuraava päivä oli Svanten nimipäivä. Säästä piti tuleman kirkas, lounaistuulta. Jos vanhat merkit pitävät paikkansa ja saamme samanlaisen sään kuin 200 vuotta sitten, niin sään puolesta Tervossa on hyvä olla.

Kansisivun teksti

Almanakka vuodelle 1807 jälkeen Vapah-tajan Kristuksen syntymän

Tukholman horisontin mukaan, sijaitseva 59 astetta 20½ minuuttia.

Tiedeakatemian julkaisema Hänen Kunninkaallisen Majesteettinsa armollisimman säädöksen mukaisesti.

Auringonpimennys marraskuun 29. päivänä.

Painettu Strängnäsissä Alb. Jul. Segerstedt.

Kappaleita myydään vihkona ja leikatuna yhdellä killingillä ja 4 runstykillä.

JUNIUS.									
Dagar.		Mån.		Wädersteken.		Wind.			
1	M	Nicodemus	☿		Mulet.	☿			
2	T	Erasmus	☿		Regn.	☿			
3	D	Marcellinus	☿		Ålart.	☿			
4	T	Optatus	☿		—	☿			
5	S	Bonifacius	☿		Regn.	☿			
6	L	GUSTAF	☿		☉ fl. 6,37 f.	☿			
Om den Stora Mattgarden. Luc. 14.									
7	S	2 e. Tref.	☿		Robert	☿			
8	M	Salomon	☿		Mulet.	☿			
9	T	Primus	☿		—	☿			
10	D	Swante	☿		Ålart	☿			
11	T	Barnabas	☿		—	☿			
12	S	Efil	☿		☉ fl. 4,43 f.	☿			
13	L	Aquilina	☿		☉ fl. 4,43 f.	☿			
Om det borttappade såret. Luc. 15.									
14	S	3 e. Tref.	☿		Elisa	☿			
15	M	Vitus	☿		Ålart.	☿			
Solen		Mån.		Mån.		Solen		Mån.	
Dag.	Tim. m.	L. m.	Dag.	Tim. m.	L. m.	Dag.	Tim. m.	L. m.	Dag.
1 fl.	3, 0	fl. 9, 0	9 fl.	2, 51	fl. 9, 9				
3	2, 58	9, 2	11	2, 49	9, 11				
5	2, 56	9, 4	13	2, 48	9, 12				
7	2, 53	9, 7	15	2, 47	9, 13				

Jäsentietopalsta

Tämän lehden välissä saatte uuden muutuneen jäsenmaksulomakkeen. Lomake tulostetaan nyt suoraan jäsenrekisteristämme. Lomakkeeseen on merkitty jokaisen jäsenen oma pysyvä jäsennumero. Edelleen on tärkeää, että maksutavasta riippumatta viitenumero mainitaan, sillä sen avulla maksu kohdistuu oikealle henkilölle.

Sukuseura saa tänä vuonna oman myytäväksi tarkoitetun muisto- ja onnitteluadressin. Adressi tulee myyntiin ensi kesän sukujuhlaan mennessä ja adresseja voi ostaa esim. sukujuhlan yhteydessä.

Sukuseuramme kotisivut ovat pikku hiljaa uudistuneet ja saaneet tämän vuoden aikana uuden ulkoasun. Sivuihin kannattaa käydä tutustumassa osoitteessa <http://www.genealogia.fi/sukus/korhonen/>. Kotisivujen kautta voit myös osallistua sukuseuran toiminnan suunnitteluun. Kesän sukokokouksessa käsitellään mm. sukuseuran toimintasuunnitelmaa vuosille 2008–2010. Jotta sukuseuran jäsenet pystyisivät mahdollisimman tehokkaasti osallistumaan tämän tekemiseen, tullaan kevään 2007 aikana näillä kotisivuilla julkaisemaan toimintasuunnitelman luonnosversio, johon sitten pyydämme sukuseuran jäseniltä kommentteja ja ehdotuksia.

Kotisivujen päivittäminen on ensisijaisesti sukuseuran sihteerin vastuulla, joten kotisivuja koskevat toiveet tai huomautukset pyydämme osoittamaan hänelle.

Sukuseura on hankkinut omistukseensa Rautalammin rippikirjojen mikrokortit vuoteen 1864 saakka. Nämä mikrokortit ovat kaikkien sukuseuran jäsenien vapaasti käytettävissä. Muiden mikrokorttien hankinnasta päätetään suku-

seuran taloustilanteestakin riippuen myöhemmin.

Viime toukokuussa sukuneuvosto päätti, että sukuneuvoston kokouspöytäkirjat postitetaan myös sukuneuvoston varajäsenille. Näin on sen jälkeen toimittukin. Tämän tarkoituksena on pitää myös sukuneuvoston varajäsenet ajan tasalla, niin ettei varsinaisen jäsenen estyessä varajäsenen tarvitsisi tulla kokoukseen ihan ”kylmiltään”. Helmikuussa 2007 Tervossa pidettyyn ”laajennettuun” sukuneuvoston kokoukseen kutsuttiin myös sukuneuvoston kaikki varajäsenet.

Sukuseuran kotisivuilla on nyt luetavissa kaikki Wanha Tuomas -lehden numerot vuosilta 1993–2004. Uudistetuilla kotisivuilla on myös sähköinen jäsenilmoittautumis-/osoitteenmuutoslomake. Uudessa lomakkeessa kysytään yhteystietojen lisäksi myös jäsenen syntymäaikaa ja -paikkaa.

Toivomme, että ilmoitatte etukäteen tulostanne 9.6.–10.6.2007 Tervossa pidettävään sukujuhlaan ja -kokoukseen. Ilmoittautumisen voi tehdä Pirjo Korhoselle

os. Jokelantie 52, 77700 Rautalampi, sähköp. sukujuhla@korhonet.name tai puh. 040-5183635.

Sukujuhlan aikaisista majoitusvaihtoehtoista saatte tietoa tämän lehden sivuilta tai sukuseuran kotisivuilta.

Toivomme, että tulevan kesän sukujuhla kerää runsain määrin meitä Vanhan Rautalammin Korhosia Tervoon toisiamme tapaamaan. Sydämellisesti tervetulleita ovat sukulaiset niin läheltä kuin vähän kauempaakin.

*Petri Makkonen
Pirjo Korhonen*